

**KÜLTÜREL HAKLAR – KÜLTÜREL MİRAS HAKKI,
ÇATIŞMALARDA KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI, SONUÇ
SON VE ÖNEMLİ GELİŞMELER**

2003- Mayıs 2017

**Kültürel Mirasın Dostları Derneği-KUMID, İstanbul / Türkiye
(Friends of Cultural Heritage – FOCUH, İstanbul / Turkey)**

BM İnsan Hakları Sözleşmeleri kültürü ve kültürün günümüzdeki görselleri , sesi, kokusu..vb , olan kültürel mirasın korunmasını ve insanların kültüre ulaşmasını insan hakları-bireysel haklar boyutuna taşımıştır.

Bu sözleşmelere, yönergelere UNESCO Mevzuatlarında da atıfta bulunduğu görülmektedir. Türkiye'nin de imzaladığı SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI SÖZLEŞMESİ, **(17 Ekim 2003)** 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine, 1966 Ekonomik, Sosyal, Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesine, 1966 Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesine atıfta bulunmaktadır.

Türkiye'nin henüz imzalamadığı AVRUPA KONSEYİ TOPLUM İÇİN KÜLTÜREL MİRASIN DEĞERİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ (**Faro Convention- 2005**) 4. Maddesi (*) kültürel mirastan yararlanma ona ulaşma hakkını insan hakkı-bireysel hak boyutuna taşımış ve olası kısıtlayıcı şartları açıklamıştır.

(*) Madde 4

Kültürel mirasa ilişkin haklar ve yükümlülükler

Taraflar,:

a. Yalnız ya da toplu, herkesin kültürel mirastan yararlanma ve zenginleşmesi yönünde katkı sağlama hakkının var olduğunu;

b. Yalnız ya da toplu, herkesin kendi mirası kadar diğerlerinin kültürel mirasına ve dolayısıyla Avrupa ortak mirasına saygı göstermek yükümlülüğü olduğunu;

c. Kültürel miras hakkının kullanılmasının, demokratik bir toplumda sadece kamu menfaati ve diğerlerinin hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla gerekli olan sınırlamalara tabi olabileceğini kabul ederler.

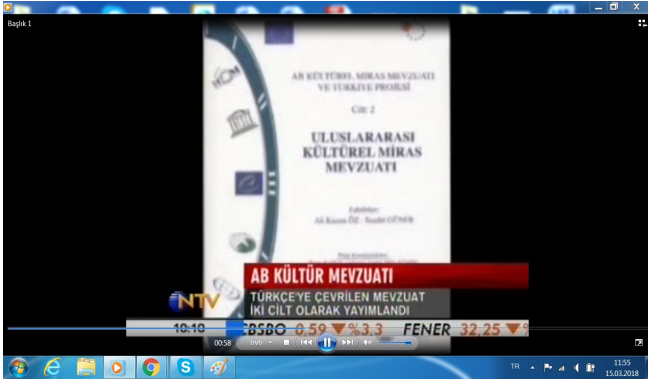

Türkiye'nin AB Katılım Müzakereleri sürecinde Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültürel Haklar Bölümünün 23. Bölüm Yargı ve Sosyal Haklar kapsamında AB müktesebatına uyumlaştırılması görevini üstlenmiştir. (2005/...)

SON VE ÖNEMLİ GELİŞMELER: KÜLTÜREL HAKLAR – KÜLTÜREL MİRAS HAKKI - 3

AVRUPA BİRLİĞİ (AB) KÜLTÜREL MİRAS MEVZUATI VE TÜRKİYE PROJESİ (2006- 2007) KUMID Proje sahibi olarak Dokuz Eylül Üniversitesi (DEU) İzmir-Türkiye ortaklığı ile Kültür-Kültürel Mirasın Korunması konusunda Avrupa Birliğinin (AB) “Kültür” mevzuatlarının yanı sıra AB Müktesabı içinde mütalaa edilen ve UNESCO, COE, ICOMOS, ICOM gibi diğer uluslar arası kuruluşlar tarafından “Kültür-Kültürel Miras-Koruma” konusunda yayınlanmış uluslararası mevzuatı İngilizceden Türkçeye tercüme etmiştir.

Tercüme edilen belgeler iki cilt kitap olarak ve internet sitesinde dijital kitap olarak hedef kitlenin kullanımına sunulmuştur.

Tercüme edilen belgelerin arasında Faro Sözleşmesi 2005 de bulunmaktadır.

Fazla bilgi için lütfen ziyaret ediniz.

<http://kumid.net/euproject/index-2.html>

Avrupa Birliği (AB) İnsandan İnsana Programı-(P2P-Nisan 2011, Brüksel-Belçika) Programda ; KUMID'in Avrupa Birliği ve diğer uluslararası mevzuatı Türkçeye tercüme ettiği “AB Kültürel Miras Mevzuatı- Türkiye Projesi (2006-207)” AB Komisyonu yetkilileri tarafından katılımcılara örnek proje olarak tanıtıldı.

EUROPA NOSTRA GENEL KURULU Haziran 2010, İstanbul/ Türkiye

FARO Convention 2005 kapsamlı bir şekilde konuşuldu ve Türkçe kitapçığı Europa Nostra tarafından dağıtıldı.

Europa Nostra'nın Kurumsal Üyesi olan KUMID Yönetim Kurulu Başkanı Saadet GUNER, Yıldız Sarayı Büyük Odası'nda düzenlenen Europa Nostra 2010 Genel Kuruluna katıldı ve oy kullandı. Diğer aktivitelere de katıldı. Sunum yaptı.

“Avrupa Kültür Mirası Mevzuatı ve Türkiye Projesi” Proje Kitaplarını, Avrupa Eğitim, Kültür, Çoklu Kimlik ve Gençlik Komisyonu üyesi Androulla VASSILIOU'ya ve diğer katılımcılara sundu.

SON VE ÖNEMLİ GELİŞMELER: KÜLTÜREL HAKLAR – KÜLTÜREL MİRAS HAKKI - 5

29 Mart-01 Nisan 2011 , Brüksel / BELÇİKA “ AB Komisyonu İnsandan İnsana Programı (P2P) ve KUMID KUMID Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından “İnsan’dan İnsana 2 Programının Kültürel Miras Koruması konulu faaliyetine Türkiye’den davet edilen 3 dernek arasında yer aldı.

Hükümetlerarası kuruluşların (UNESCO, AB, ...COE) ve Avrupa birliğine aday ve potansiyel aday ülkelerin, ağırlıklı olarak Balkan ülkelerinin, sivil toplum kuruluşlarının da yer aldığı etkinliğe KUMID Yönetim Kurulu Başkanı Saadet Güner katıldı.

Sayın GÜNER, etkinlikte Derneği tanıttı, dernek faaliyetlerini anlattı.

(Faro Sözleşmesi - 2005) 4. Maddesi (2) kültürel mirastan yararlanma ona ulaşma hakkını insan hakkı-bireysel hak boyutuna taşımış ve olası kısıtlayıcı şartları açıklamıştır.Soru-Cevap bölümünde KUMID'in sorusu üzerine bu konu yetkililerce bir kez daha teyit edildi.

SON VE ÖNEMLİ GELİŞMELER:ÇATIŞMALARDA KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI - 1

1-UNESCO-AZERBAYCAN KARARI, Aralık 2012: 2000'den sonra silahlı çatışmalarda kültür mirasını korumak için dünya genelinde atılan önemli adımlardan biri işgal altındaki topraklarda kültürel mirasın korunması kararı alınmasıdır. UNESCO Dünya Mirası Komitesi Toplantısı **21 Aralık 2012'de** Azerbaycan'ın inisiyatifi ile Paris'te Fransa'da yapıldı. Karara göre işgal altındaki topraklarda işgal eden devlet mirasın korunmasıyla ilgili rapor vermekle yükümlü olacaktır ve işgal altındaki topraklara teknik görev gücü gönderilmelidir. <http://www.azernews.az/azerbaijan/62757.html>

2-Jeo-Mekansal Teknolojiler-UNESCO ve UNITAR-UNOSAT, Haziran 2015 (BM Eğitim ve Araştırma Enstitüsü) kültürel ve doğal miras alanlarını en yeni coğrafi teknolojilerle korumak için bir anlaşma imzaladı.

3-UNITE4HERITAGE, Haziran 2015 UNESCO, kültürel siteleri korumak ve kültürel varlıkların yasadışı ticaretini engellemek amacıyla silahlı kuvvetler, Interpol, Dünya Gümrük Örgütü, müzeler, önde gelen müzayede evleri ve ulusal hükümetler'in ortak çalışmalarını koordine ederek "kültür için koalisyonlar" oluşturuyor. <http://www.unite4heritage.org>

4-Timbuktu ve Mali'nin Restorasyon Projesi tamamlandı, Temmuz 2015 Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği, Malibu Hükümeti güçleri ile Tuareg isyancıları arasındaki savaşın ardından ekstremistler tarafından tahrip edilen Timbuktu'daki kültürel mirasın restorasyonuna fon sağlamak için 16 Mayıs 2014'te bir anlaşma imzaladılar . Üç yıl önce İslamcı savaşçılar tarafından Timbuktu'da tahrip edilen 14 tarihi türbenin restorasyon çalışmaları Temmuz 2015'ün sonunda tamamlandı.

<https://www.iiconservation.org/node/5871>

5-BM-Mavi Bereliler: 30. Ekim 2015 Suriye'deki antik Palmyra şehri de dahil olmak üzere değerli arkeolojik bölgelerin yıkılmasından sonra, UNESCO, İtalya'nın dünyanın kültürel mirasını korumak için Birleşmiş Milletler'in ünlü "Mavi Bereli"lerini kurma önerisini onayladı. Bazı 53 ülke ve daimi BM güvenlik konseyi üyeleri, Cuma günü yapılan önerinin lehine oy kullandı. 30 Ekim 2015

SON VE ÖNEMLİ GELİŞMELER:ÇATIŞMALARDA KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI - 2

Kültür Bekleyemez! Kriz zamanlarında kültürel mirasa İlk Yardım (FAC) kursları ICCROM'da Afet Risk Yönetimi programı çerçevesinde devam etmektedir. Kurslar çeşitli uluslararası katılımcı gruplarının kültürel mirasla ilişkili karmaşık değerleri ve kriz sırasında ve sonrasında onu korumak için gereken adımları anlamalarına yardımcı olurlar. ICCROM'un amacı, aşırı koşullar altında kültürel mirasın korunması ve ortaya çıkan bir acil durumun ortasında diğer insani aktörlerle birlikte çalışma yeteneğine sahip olacak proaktif kültürel ilk yardımcılar yetiştirmektedir. üretmektir

ICOM Acil Kırmızı Listeleri: Kırmızı listeler Suriye, Irak, Yemen, Libya dahil dünyanın en savunmasız bölgelerinde arkeolojik nesneler veya sanat eserlerinin satılmasını yasa dışı ticaretini önlemek için oluşturulmaktadır.

ICC, Mali'de kültürel mirasın yok edilmesi için El Mehdi'yi mahkum etti: Eylül 2016

2012 yılında Batı Afrika ülkesi Mali'nin UNESCO'nun kültür mirası listesindeki Timbuktu şehrini yağmalamaktan yargılanan radikal terör örgütü üyesi Ahmet el Faqi el Mehdi International Criminal Court (ICC) tarafından 9 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Mehdi bu suçla ICC'de yargılanan ilk İslamcı militan olarak tarihe geçti ve bu kararla bir teröristin kültür mirası tahribi de ilk kez savaş suçu sayıldı.

"Avrupa Konseyi Kültürel Mülkiyete İlişkin Suçlar Sözleşmesi"), 2017 : Avrupa Konseyi (CoE) kültürel varlıkların tahribatını ve onların yasa dışı ticaretini önlemek ve mücadele etmek amacıyla yeni bir ceza hukuku sözleşmesi kabul etti. ("Council of Europe Convention on Offences relating to Cultural Property") Yeni antlaşma 19 Mayıs 2017'de Lefkoşa'da imzaya açıldı.

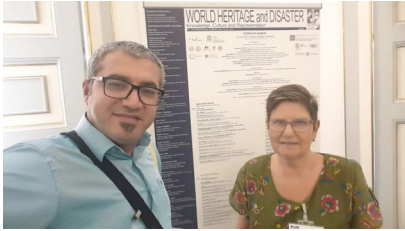
TÜRKİYE'DE SONUÇ: (2017) HAK TEMELLİ FAALİYETLER

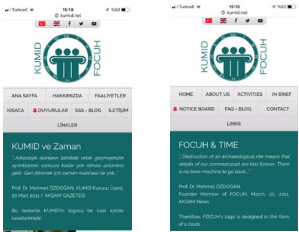
KUMİD, yukarıda belirtilen son ve önemli gelişmelere değinerek STK'ların hak temelli faaliyetlerini destekleyen Avrupa Birliği (AB) Sivil düşünce programından faaliyetleri için destek istedi.

2017-1, Ürdün

2017-2, İtalya

2018-Türkiye

KUMİD, STK'ların ve Aktivistlerin Hak Temelli Faaliyetlerini destekleyen Sivil Düşün AB Programı'na yukarıda sözü edilen "Kültürel Haklar-Kültürel Mirastan Yararlanma ve Kültürel Mirasa Ulaşma Hakkı" gerekçelerini ileri sürerek Projeleri için destek talebinde bulunmuştur.

KUMİD'in Sivil Düşün AB Programı "Hareketlilik ve Ağ Oluşturma Desteği"ne 2017 yılında yaptığı iki başvuru ve "İletişim Desteğine" 2018 yılında yaptığı bir başvuru (Toplam üç başvuru) Türkiye'de **İLK KEZ HAK TEMELLİ FAALİYET** olarak kabul edilmiş ve KUMİD'in toplam üç faaliyetine destek verilmiştir.

Teşekkür ederiz.

E-MAIL : info@kumid.net